ПРОТОКОЛ № 11

спільного засідання кафедри української літератури та української мови Факультету філології Карпатського національного університету імені Василя Стефаника від 07 травня 2026 року

ПРИСУТНІ:

завідувач кафедри української літератури д.ф.н., проф. Солецький О. М., д.ф.н., проф. Хороб С.І., д.ф.н., проф. Деркачова О.С., д.ф.н., проф. Голод Р.Б, д.ф.н., проф. Мафтин Н.В., д.ф.н., проф. Піхманець Р. В., к.ф.н., доц. Баран Є.М., к.ф.н., доц. Вівчарик Н.М., к. ф. н., доц. Залевська О.М., к.ф.н., доц. Процюк Л.Б., к.ф.н., доц. Курінна Н. С., к.пед.н., проф. Слоньовська О.В., асист. Стецька І.В., лаборант Слободян Т.М

завідувач кафедри української мови д.ф.н., проф. Брус М.П., д.ф.н., проф. Барчук В.М., д.ф.н., проф. Голянич М.І., к.ф.н., доц. Бабій І.О., к.ф.н., доц. Джочка І.Ф., к.ф.н., доц. Стефурак Р.І., к.ф.н., доц. Іванишин Н.Я., к.ф.н., доц. Думчак І.М., к.ф.н., доц. Ципердюк О.Д., к.ф.н., доц. Ґрещук В.В., к.ф.н., доц. Бігусяк М.В., к.ф.н., доц. Пена Л.І., к.ф.н., доц. Семенюк О.А.

СЛУХАЛИ: про затвердження оновленої освітньо-професійної програми «Середня освіта (Українська мова і література)» другого (магістерського) рівня вищої освіти за спеціальністю А4 Середня освіта (за предметними спеціальностями), спеціалізація А4.01 Українська мова і література, галузь знань А Освіта.

ВИСТУПИЛИ:

Гарант програми, д.ф.н., професор Деркачова О.С. зазначила, що з 23.02.2026 до 23.03.2026 року тривало зовнішнє обговорення освітньо-професійної програми. Під час обговорення поступили такі зауваження та пропозиції:

Вівчарик Н.М. к.ф.н., доцент кафедри української літератури виступила з пропозицією щодо коригування мети ОП з більшим акцентом на другий (магістерський) рівень вищої освіти, а також щодо коригування ЗК-6, ЗК-7, ФК2, ФК8 (заміна слова "уміння" на "здатність").

Стефурак Р.І. к.ф.н., доцент кафедри української мови внесла пропозицію синхронізувати ПРН ОК13 та ОК14.

Яслик В.І. к.ф.н., доцент кафедри української філології, директор Фахового коледжу ЗВО «Університет Короля Данила», зауважив, що дисципліни «Сучасні підходи до методики навчання української літератури в ЗЗСО», «Сучасні підходи до методики навчання української мови в ЗЗСО» варто не обмежувати ЗЗСО, оскільки формулювання «методика навчання української

літератури» вже традиційно передбачає шкільний контекст, особливо у світлих сучасних реформ. Без «ЗЗСО» назва виглядає універсальнішою.

Луцак С.М. завідувачка кафедри мовознавства, доктор філологічних наук, професорка, зазначила, що важливе значення у підготовці майбутніх учителів української мови і літератури мають питання, пов'язані із сучасним розумінням мови як цілісної комунікативної системи, реалізованої передусім у тексті. В умовах реформування освіти та впровадження компетентнісного підходу особлива увага приділяється формуванню в учнів умінь працювати з текстом: аналізувати, інтерпретувати, створювати власні висловлення різних типів і стилів. Саме текстоцентричний підхід дозволяє інтегрувати мовні знання з практикою мовлення, що є ключовим у шкільному курсі української мови.

Проф. Семеног О.М., керівник Центру науково-освітнього партнерства і мережевої взаємодії Сумського державного педагогічного університету ім.. А.С. Макаренка, д.пед.н., професор, порадила лишити поділ виробничої практики на мовну і літературну, адже для цієї ОП такий поділ є не формальністю, а методично виправданим кроком, що підвищує якість професійної підготовки майбутніх учителів української мови і літератури. Українська мова як навчальний предмет орієнтована на формування мовної компетентності: правописної грамотності, культури мовлення, умінь будувати власні висловлення. Натомість українська література передбачає розвиток читацької, інтерпретаційної та емоційно-ціннісної компетентностей. Відповідно, методики викладання суттєво різняться, і їх доцільно відпрацьовувати окремо. Під час мовної практики студенти зосереджуються на поясненні мовних явищ, організації вправ, формуванні навичок грамотного письма й мовлення. Літературна практика, своєю чергою, дає змогу відпрацювати методи аналізу художнього тексту, ведення діалогу з учнями, розвитку критичного мислення та читацької культури. Поділ практики на мовну і літературну забезпечує більш глибоку, диференційовану та ефективну підготовку майбутніх учителів, підвищує їхню методичну готовність і професійну впевненість у реальній педагогічній діяльності.

Томенчук Б.М., директор Івано-Франківського регіонального центру оцінювання якості освіти, почесний доктор Національної академії педагогічних наук, під час обговорення Проєкту звернув увагу на ОК «Українська література: українознавчий контекст» висловив думку залишити назву дисципліну без зміни назви – такою, як була у рецензованій ним попередній ОПП: «Українознавство в сучасному науково-освітньому дискурсі», проте розширити теми, пов'язані з українською літературою, зважаючи на міжпредметні зв'язки. Також він зауважив про важливість цифровізації освітнього процесу.

Сіренко С.А., культурна менеджерка «Асортиментної кімнати», наголосила, що творчий потенціал учителя є важливою складовою педагогічної діяльності, адже саме він сприяє створенню цікавого, мотивувального й

ефективного освітнього середовища. Творчий педагог уміє знаходити нестандартні підходи до навчання, тому добре, що освітня програма враховує цей аспект. Вони висловила пропозицію щодо необхідності враховувати інклюзивність відповідно до потреб часу та ветеранської політики.

Деркачова О.С., проф. зазначила, що варто переглянути структуру атестації здобувачів вищої освіти. Замість одного освітнього компонента «Атестація (захист кваліфікаційної роботи)» передбачити «Атестацію (підготовка кваліфікаційної роботи)» та «Атестацію (комплексний кваліфікаційний іспит з української мови, літератури та методики навчання)». Запровадження комплексного кваліфікаційного іспиту дає змогу безпосередньо та системно перевірити досягнення програмних результатів навчання з трьох ключових складових професійної підготовки: української мови, української літератури та методики їх навчання. Оновлена модель атестації забезпечує більш повну, об'єктивну й диференційовану перевірку досягнення програмних результатів навчання та сформованості загальних і фахових компетентностей, посилює практичну спрямованість підсумкового оцінювання та увідповідніює структуру атестації профілю магістерської ОП «Середня освіта (Українська мова і література)».

Грогожник Х., студентка 1 курсу ОР Магістр спеціальності А4.01 Середня освіта (українська мова і література) Карпатського національного університету імені Василя Стефаника, відзначила, що програма є цікавою та актуальною.

Випускник освітньої програми Максимів А.: «На мою думку, програму варто трохи «почистити» від зайвих предметів, щоб звільнити час для справді цікавого. Було б цікаво замість конспектів знімати відеоесе/дивитись відео із ютубу, робити меми про письменників і вчитися використовувати штучний інтелект, бо це ж наше майбутнє. Найімовірніше, це б реально допомогло нам розслабитись і по-новому поглянути на літературу».

Випускниця освітньої програми Федорняк М.: «Мені дуже подобається навчання за цією освітньою програмою. Особливо цінную можливість глибоко занурюватися в українську мову та літературу, відкривати нові смисли й підходи до текстів. Окремо хочу відзначити підтримку і професійність викладачів. Основний акцент має залишатися на глибокому вивченні української мови, літератури, культури слова, мовознавчих і літературознавчих дослідженнях. Рекомендується зберегти класичні курси, присвячені українській літературі, теорії мови, бо вони формують справжнє філологічне ядро. Доцільно було б організовувати гостьові лекції педагогів-практикантів, які працюють у сучасних школах та мають досвід ведення журналів, планування уроків та роботи з різними типами учнів».

Москаль С., студентка 1 курсу освітньої програми: «На мою думку, освітньо-професійна програма А4 «Середня освіта (українська мова і література)» чудово поєднує теоретичні знання з практичними , що допомагає

краще зрозуміти, як застосовувати знання під час виробничої практики в ліцеї. Вважаю, що потрібно посилити увагу до вивчення функціональних стилів, стилістичних засобів і норм мовлення через аналіз художніх, публіцистичних та наукових текстів. Розширити практичну складову навчання шляхом впровадження інтерактивних методів (аналіз текстів, редагування, стилістичні вправи), а також збільшити обсяг педагогічної практики для формування професійних компетентностей майбутніх учителів. Крім того, доцільним є оновлення навчально-методичного забезпечення відповідно до сучасних мовознавчих підходів і освітніх стандартів.».

Кучак С., студентка 1 курсу освітньої програми: «Загалом програма хороша для студентів-магістрів. Доцільне викладання та підготовка (практичне та теоретичне навчання) студентів для подальшого працевлаштування у ліцеї. Чудова можливість зустрітися з новими людьми та провести із захопленням і задоволенням час на парах. Зважаючи на свій практичний досвід вважаю доцільним підсилити освітню складову, пов'язану із вивченням стилістики та конструювання різнопланових текстів».

Завідувач кафедри української мови, д.ф.н., проф. Брус М.П. про доцільність впровадження в освітню програму проєктів академічної мобільності.

Деркачова О.С. зазначила, що оновлення ОП відбувалося згідно з рекомендаціями, отриманими під час акредитації спеціальності: виправили порушення принципів логічності й послідовності стосовно опанування ОК-пререквізитів практичної підготовки здобувачів, структура і зміст освітньої програми забезпечують необхідні попередні знання або навички для проходження практики; також у графіку освітнього процесу навчального плану віддзеркалено проведення усіх видів практик. Було враховано побажання випускників, студентів щодо вдосконалення ОП та рекомендації інших стейкхолдерів: коригування назв ОК, заміна окремих ОК з метою покращення якості освітнього процесу та потреб часу.

УХВАЛИЛИ: затвердити оновлену освітньо-професійну програму «Середня освіта (Українська мова і література)» другого (магістерського) рівня вищої освіти за спеціальністю А4 Середня освіта (за предметними спеціальностями), спеціалізація А4.01 Українська мова і література, галузь знань А Освіта та рекомендувати її до розгляду вченій раді Факультету філології Карпатського національного університету імені Василя Стефаника.

Завідувач кафедри
української літератури **Олександр СОЛЕЦЬКИЙ**

Секретар Тетяна СЛОБОДЯН